

Usein kysyttyä sairauspäivärahan muutoksista ja sosiaaliturvarahastojen säästöjen kanavoinnista

Kanavointiratkaisu

1. Mitä kanavointi tarkoittaa ja miksi se tehdään?

Hallitusohjelman keskeisiä talouspoliittisia tavoitteita ovat velkasuhteen kääntäminen laskuun sekä julkisen talouden rahoitusaseman kohentaminen. Tavoitteiden saavuttamiseksi hallitus on päättänyt hallitusohjelmassaan säästötoimenpiteistä. Nämä toimenpiteet kohdistuvat osin sosiaaliturvarahastoihin. Vakuutusmaksuilla rahoitettavien etuuksien säästöt johtavat vakuutusmaksujen alenemiseen. Tällöin julkisissa menoissa tapahtuvien säästöjen lisäksi julkisen talouden tulot alenevat, kun vakuutusmaksut alenevat. Ilman lisätoimenpiteitä veroaste näin ollen madaltuisi, mutta säästöt eivät kohentaisi valtion taloutta täysimääräisesti. Siksi on tarpeen muuttaa valtion, työnantajien ja vakuutettujen sairausvakuutuksen rahoitusosuuksia siten, että toteutettavat säästöt kohdentuvat nimenomaan valtiontalouteen.

2. Miten kanavointi vaikuttaa palkansaajalta ja yrittäjiltä perittäviin maksuihin?

Kanavoinnista aiheutuvat muutokset maksuissa on pyritty toteuttamaan siten, että vaikutus palkansaajien ja työnantajien maksuihin olisi mahdollisimman vähäinen. Joitakin eroja kuitenkin syntyy väistämättä johtuen erilaisista maksuvelvoitteista ja verotuksen tekniikasta. Palkansaajien osalta pienten palkkatulojen verotus kevenee hieman ja hyvin suurten palkkatulojen verotus kiristyy hieman.

3. Miten kanavointi vaikuttaa etuudensaajalta perittäviin maksuihin?

Pelkästään etuustuloa saavan vakuutetun sairaanhoitomaksu korottuu 0,02 % vuodelle 2025.

4. Miten kanavointi vaikuttaa työnantajan maksuihin?

Ehdotetut muutokset sairausvakuutuksen rahoitusvastuisiin lisäävät työnantajien maksurasitusta. Kun tarkastellaan kanavointiratkaisua kokonaisuutena (mukaan lukien työnantajien työttömyysvakuutusmaksut, sairausvakuutuksen maksuvastuut ja verorasituksen muutokset), ei työnantajien maksurasitus keskimäärin muutu vuoteen 2023 nähden toimenpiteiden seurauksena. Tästä huolimatta työnantajien kesken syntyy pieniä vero- ja maksurasituksen muutoksia yrityksen palkkasumman mukaan. Koska työnantajien työttömyysvakuutusmaksu on porrastettu ja sairausvakuutusmaksua ei, syntyy kanavoinnista pienille työnantajille lievä työnantajamaksurasituksen nousu ja palkkasummaltaan suurimmille työnantajille lievä työnantajamaksujen aleneminen. Yhden keskipalkkaisen työntekijän osalta maksurasituksen nousu merkitsisi noin 10 euron kasvua pientyönantajan työnantajamaksuihin kuukaudessa.

5. Paljonko kanavoinnin arvioidaan vähentävän valtion velkaa?

Hallitusohjelman menosäästöistä ja keväällä 2024 päätetyistä uusista menosäästöistä yhteensä noin 1134 miljoonaa euroa kohdistuu vakuutusmaksuilla rahoitettuihin sosiaaliturvarahastojen menoihin. Kanavoinnista noin 220 miljoonaa euroa toteutettiin jo vuoden 2024 alusta lukien, ja nyt valmistelussa olevalla esityksellä on tarkoitus toteuttaa puuttuva osa kanavoinnista, noin 914 miljoonaa euroa.

Sairauspäivärahan muutokset

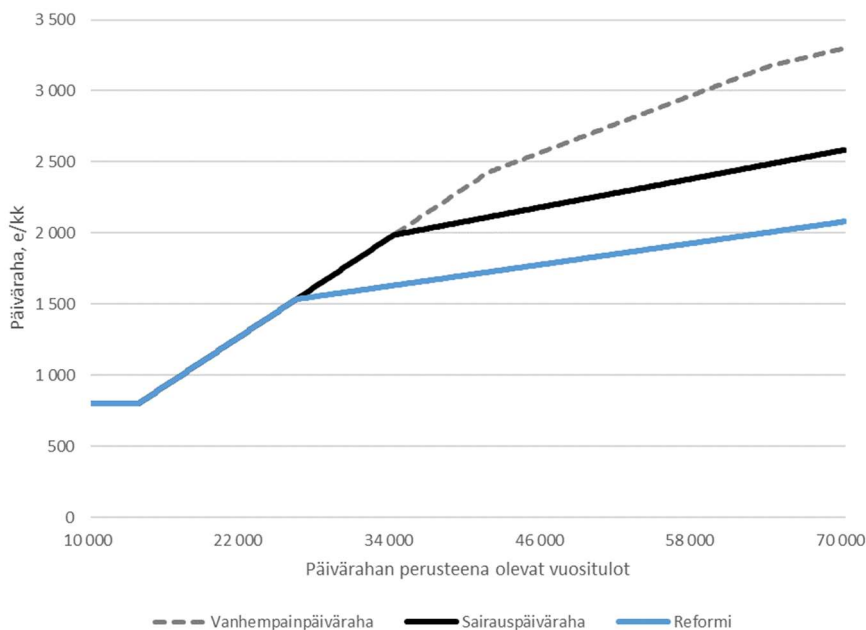
1. Keitä sairauspäivärahan muutokset koskevat?

Sairauspäivärahan laskentakaavan muutokset koskevat sairauspäivärahan saajien lisäksi myös osasairauspäivärahan, luovutuspäivärahan ja kuntoutusrahan saajia, koska niiden laskentakaavat määräytyvät sairauspäivärahan laskentakaavan mukaan.

Sairauspäivärahan laskentakaavan muutoksia sovellettaisiin vuoden 2025 alusta lukien siten, että muutokset kohdistuvat vuoden 2025 puolella alkaneisiin työkyvyttömyysjaksoihin.

2. Miten sairauspäivärahan laskentakaava muuttuu?

Laskentakaavaa muutettaisiin siten, että 70 prosentin korvaustasoon oikeuttavan vuositulon yläraja alennettaisiin lain tasolla nykyisestä 26 898 eurosta 20 859 euroon. Vuoden 2024 palkkakertoimella se tarkoittaisi tulorajan alentamista nykyisestä 35 769 eurosta 27 633 euroon. Tulorajan ylittävältä osalta sairauspäivärahaa karttuisi nykyisen 20 prosentin sijasta 15 prosenttia. Tämä tarkoittaa sitä, että ehdotetut säästöt vaikuttaisivat henkilöihin, joiden vuositulot vuoden 2024 tasossa ovat yli 27 633 euroa. Muutoksia ei kohdistu alle 27 633 euron vuosituloihin eikä vähimmäismääräiseen päivärahaetuuteen. Alla olevasta taulukosta ilmenee ehdotetun laskentakaavan muutoksen ("Reformi") vaikutus sairauspäivärahan määrään eri vuosituloilla.

3. Vaikuttaako sairauspäivärahan muutos myös työnantajiin?

Sairauspäivärahaa voidaan maksaa työnantajalle siltä osin kuin vakuutetulla on työsuhteen perusteella oikeus palkan tai sitä vastaavan korvauksen saamiseen sairauspoissaolon ajalta ja kun työsuhteen ehtoissa on sovittu päivärahaetuuden taikka sen osan suorittamisesta vakuutetun sijasta työnantajalle. Useimmissa työehtosopimuksissa on sovittu palkan maksusta sairauspoissaolon ajalta, mutta palkallisen ajan pituus vaihtelee. Sairauspäiväraha ei korvaa ansionmenetystä täysimääräisesti ja esitettyjen säästöjen seurauksena korvauksen taso madaltuu, mikä tarkoittaa, että työnantajien palkkakustannukset vakuutetun sairausajalta kasvavat. Edellä todettu koskee myös palkallista kuntoutuksen aikaa ja kuntoutusrahan maksamista.